

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad. . . 12.

Franko per post. . . 14.

(Verschommende

drimalen ter week; Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

BICERE VERUM QUID VETAT.

Horatius.

ADVERTENTIE

15 cents de regel

behalve 35 cents regel

DE MINISTER VAN FINANCIËN

AD INTERIM.

Het heeft ons leed gedaan, dat de heer VAN HALL, toen hij over de financiële aangelegenheden des lands sprak, eene tijdelijke belasting op de renten bestreden heeft als onregtvaardig; en dezelve gelijk stelde met eene *lex agraria*, waarmede men reeds vroeger in het Nieuwsblad bedreigd had.

Des Ministers redevoering is des aangelegden weinig voorzigtig. Zijne Excell. had uit het verachtelijk stilzwijgen, waarmede men des Nieuwsblads belagchelike bedreigingen beantwoord had, kunnen afnemen, dat die dreigende *lex agraria* weinig onrust in Nederland had veroorzaakt. Of zou misschien ook de Heer VAN HALL aller stilzwijgendheid voor een *tanquam panique* hebben aangesien? Hij moet toch weten, dat wij hier te lande voor quasi ministeriële verklaringen niet vervaard zijn kunnen, als zelf de ministeriële verklaringen in de oogen der eigen ministers leugenachtig worden.

Er was een tijd, het is nog geen jaar geleden, toen eene belasting op het inkomen, namens het eenparige ministerie, voor onregtvaardig en onzedelijk verklaard werd; maar toen verdedigde men eene konversie. Andere tijden hebben bij dezelve ministers andere gevoelens aangebragt. Thans is eene belasting op het inkomen regtvaardig en zedelijk; maar nu heeft men goedgevonden eene belasting op de renten voor eene zoo schreenvende onregtvaardigheid uit te maken, dat eene geweldadige plundering van goederen daarmede gelijk staat.

De heer VAN HALL heeft zijne meening al zeer weinig logisch ingekleed. Wij hebben in ons vorig nummer gezegd, dat hij tot eene onware voorstelling van zaken zijne toevlugt heeft moeten nemen. Men leze en oordeele.

De minister, die onophoudelijk van *wet en recht* sprak, begint met van de vooronderstelling uit te gaan, dat eene belasting op de renten eene berooving is van het eigendomsrecht. Hij heeft vergeten ons te zeggen, volgens welke wet, en volgens welk recht, de kapitalen, die in 's lands schuld steken, onbelastbaar zouden zijn.

Men zal toch wel niet voor bewijs hebben willen aangenomen, wat de minister vraagt: of eene schuldvordering minder de eigen-

dom is van de schuldeischers, dan het eigendom is van de landeigenaren? Want met de vraag, om te keeren zijn wij op gelijken voet. Zijn namelijk de voortbrengselen van de vaste goederen minder de eigendom der grondbezitters, dan de schuldvordering de eigendom is der schuldeischers?

De redenering des ministers zondigt vooral daarin, dat hij de inkomsten der papierkapitalen vergelijkt, niet met de inkomsten van vaste goederen, maar met de grondbezittingen zelven. Behalve nog, dat hij uitgaat van eene onbewezene stelling dat de kapitalen en portefeuille niet belastbaar zijn, terwijl al de overige eigendommen aan de vorderingen van den fiskus staan prijs gegeven.

De minister van justitie zou goed doen, ons de wet te leeren kennen, waarin het staat uitgedrukt, dat van de kapitalen, die bijstaan bij den staat, de kapitalen en portefeuille worden uitgezonderd.

Wel laten wij in de grondwet (art. 196) dat er in het stuk van belastingen geene privilegiën mogen plaats hebben; en volgens dat artikel hebben wij gemeend dat er privilegie bestond, met de kapitalen en portefeuille niet belasting schuldig te maken, terwijl alle andere bezittingen overbelast zijn. Wij zien niet, wat men daartegen kan inbrengen.

En nu vragen wij, hoe er de heer VAN HALL toe komt, om een denkbeeldig recht, dat noch in de grondwet, noch in den geest der grondwet, noch in de gewone wetgeving, noch in den geest dierzelfde wetgeving ligt uitgedrukt, integendeel, dat en met de letter, en met den geest der grondwet in strijd is, op zulk een hoogen toon te verdedigen, als konde het aan geen den minsten twijfel onderhevig zijn?

Om te eindigen, de minister gaat van twee onware voorstellingen uit: 1°. dat eene belasting op de renten eene berooving van bezitting is.

2°. dat de kapitalen, welke in 's lands schuld zijn, wettelijk recht hebben, van belastingen vrij te wezen.

Het is op dien voorgewenden, en bij de eerste aantaking instortende grond, dat de minister ongerijmde stellingen heeft opgebouwd, om terwijl hij de schuldeischers des staats welgevallig schein, daarentegen de grondeigenaren vijandig te maken.

Het is alzoo in een minister eene dubbele belasting, hetgeen hij niet heeft weten te verheffen boven de lieder passien der menschen. Daardoor is het gebeurd, dat hij den staat tegen over zijne schuldeischers altijd slechts als schuldpligtig, nooit als staat heeft weten aan te zien, terwijl hij van den anderen kant, schuldeischers die niets betalen en overbelaste grondeigenaren tegen over elkander onvoorzigtig in vijandige stelling gebragt heeft.

Wij gelooven, dat het niet lang zal uitblijven, of de heer VAN HALL zelf zal ondervinden hoe onstaatkundig hij handelde, toen hij in de redevoering van maandag den 11 December zich zoo roekeloos op zulk een gevaarlijk terrein gewaagd heeft.

Logika van den Tijdgenoot.

In No. 50 van gemeld blad vinden wij de volgende schrander, oordeelkundige aanmerking.

« Tot heden zijn de Noord-Brabander, de Vlissingache en de Kamper Courant (deze laatste waarschijnlijk uit aardigheid) de eenige Bladen die het Programma van de Katholieke (Nederlandsche) Stemmen hebben aangenomen. WAARLIJK het is zoo, gelijk wij meermalen zeiden: het getal welgezinde Roomsch-Katholieken is groot, de aanhangers der Katholieke (Nederlandsche) Stemmen zijn gering in getal.»

Wie Waarlijk is onbetaatbaar! Wat een besluit uit dergelijke praemissen! *risum tenentis amici.*

In hetzelfde nummer beweert de Tijdgenoot, dat wij niet bij magte zijn, te bewijzen, dat zekere partij schaamteloos drijft tot zekere plannen, welke geen geheim meer zijn. Geen geregte bewijs, ja; want anders hadden wij naar pligt sinds lang eene aanklagte ingediend. Maar anderen in oversloed, indien het niet raadzamer ware te zwijgen, dan te spreken. En hij, de Tijdgenoot, die voorgeeft NIETS te kunnen begrijpen, heeft juist daardoor bewezen, dat hij niet wilde verstaan.

In het hoofd-artikel van het vorig nummer heeft eene ministeriële misvatting plaats gehad. In den twaalfden regel van dat artikel staat: dat het inkomen; dit moet zijn: belasting op de

Eene briefwisseling van de Rijn-oevers ver-
schiet het kongres voor de in- en uitgaande
regten de grondslagen heeft vastgesteld voor een
handelsverdrag met de Vereenigde Staten. Hetzelve
zou uitgaan van het beginsel van wederzijdsheid
en de differentie tusschen de rechten op de koopvaar-
den, die onder amerikaansche vlaggen de zeeven
van het Zuidwesten tusschen worden ingevoerd en
vice-versa. Indien het tot stand komt zal dit ver-
drag eenen zwaren slag toebrengen aan de Han-
zesteden welke tegen wil en dank gedwongen zal-
len zijn aan den vereeniging deel te nemen.

ENGELAND

Men heeft in Engeland berigten uit Mexiko
ontvangen. Te Santa Cruz was het gerucht in om-
loop dat Santa Anna van het presidentschap van
Mexiko had afgezien; doch naar het schijnt is dit
gerucht van allen grond ontbloot. Santa Anna heeft
naar men zegt slechts tijdelijk zijne functies ge-
schonken, teneinde in volkomen vrijheid de admi-
nistratieve verplichtingen van het presidentschap uit-
te oefenen; met andere woorden hij wil zich ge-
heel en al toewijden aan de verdediging van het
mexikaansche grondgebied, en den oorlog tegen
Yukatan met kracht doorzetten; al de schepen welke
uit havens van dit land komen worden te Mexiko
in beslag genomen.

De laatste berigten uit Amerika loopen bleeks tot
den 1 December. De strijd wegens de verkiezing
van den president der kamer schijnt zeer heftig te
zullen wezen.

De Abailie, dagblad van New Orleans, ver-
zekert dat het kabinet van Londen door dezelfde
minister te Galveston van het gousernement van
Texas heeft laten afvorderen twintig miljoen me-
gen lands, waarop de engelsche onderdanen ver-
meenen aanspraak te hebben. Het amerikaansche
blad vermeldt niet, waarop deze vordering gegrond
is; doch voegt er bij, dat het britsche gouverne-
ment bedreigd heeft de noodige maatregelen te
zullen nemen om dezelve regten te handhaven,
bijaaldien het texisch gouvernement in gebreke mogt
blijven die regten te erkennen. Zou Engeland trach-
ten Texas te bemoeijelijken teneinde dezelve veree-
niging met Noord-Amerika te verhinderen?

SPANJE

Men schrijft uit Madrid van den 10 December.
De gesteldheid is zeer veranderd. De zuiver ge-
nuttige partij heeft zich van het bewind meester
gemaakt. De oppositie heeft een grooten mislag
begaan, met opentlijk den heer Olozaga te onder-
schragen, en zich aanspoende in openlijke vijandicheit
tegenover de koninklijke waardigheid te stellen.
Madrid is in twee partijen verdeeld, waarvan de
eene voor en de andere tegen de Koningin. Zoowel
de eene als de andere is onbillijk, hartstogtelijk.
Overigens denkt ieder er aan, deze zaak te beëin-
digen. De heer Olozaga, die in den beginne zooveel
ijver heeft aan den dag gelegd, is den gindelozen
diskussien moede en toont zich bereid om jegens
de koningin een stap van onderwerping te doen.

In ieder geval als de zaak vervolgd wordt zal
er eene verbodendeing worden uitgesproken doch
men twijfelt geen oogenblik of de schuldige zal
gepande bekomen.

Indien men een gerucht mag gelooven dat even-
wel nog uaders bevestiging verdient, dan zou de
heer Olozaga reispassen naar Engeland hebben aan-
getraagd.

Het tegenwoordige ministerie schijnt niet sterk
geneg te zullen zijn zich staande te houden; de
gemiddelde partij nu de meerderheid hebbende, wil
zelf de magt nitoeffen en het zal hoogstwaar-
schijnlijk niet lang meer duren dat dezelve in hunne
handen overgaat.

FRANKRIJK

Den 10 December. Gisteren heeft men
voor de eerste maal in een Ministeraad ernst
stap bezig gehouden met het opstellen der troon-
rede, waerom zou bepaald zijn dat eene der zinnig-

den die koninklijke rede mededeeling van
de absolute koninklijke om dien gedurende de staats-
Zitting bezig te houden met de regeling der finan-
tiële aangelegenheden van het toekomstig Regent-
schap. Men voegt hierbij dat er kwestie is om bij
die gelegenheid een bepaald paragraaf in te laten
vallen in M. van Olozaga's oogenblik van de
aanneemelijkheid van zijn spekulatieding, want
men ziet veel veel voor in de afwijking van
paragraaf, om de meerderheid te winnen voor die
zinsnede in het adres, welke bestemd zal zijn om
daarop te antwoorden.

Koningin Maria Christina is sedert eenige dagen
bedragerig. Hare ongesteldheid is echter van geen
ernstigen aard; zij blijft dagelijks brieven uit Ma-
drid ontvangen, en hare depêches derwaarts af-
zenden.

De beroemde dichter en letterkundige Casimir
Delavigne, wiens gezondheid reeds eenigen tijd
vrees inboezemde, is nu in de laatste toestand
derzelve, met zijne gade en negenjarige zoon,
naar Montpellier was begoven, te den 10 dezer,
op de reis derwaarts, te Lyon overleden. Hij heeft
in zijne laatste oogenblikken zijnen troost gezocht
in de heilige sakramenten onzer Moeder de heilige
Kerk.

Wij hebben medegedeeld dat het spaansche
ministerie besloten had koningin Maria Christina
naar Madrid terug te roepen. Men voelde zich bij
den eersten oogopslag aangespoord om de afwijking
gelooven, dat deze een dier terugwerkende maat-
regelen is, welke de progressisten met regt aan het
nieuwe kabinet zouden kunnen verwijten. Doch niets
is minder waar. Het dekreet der herroeping door
den heer Gonzalez Bravo aan de jeugdige koningin
ter tegenging aangeboden, is niet van het afkoms-
tig, maar van den heer Olozaga, die hetzelfde wel-
ras een uitvoer zou geland hebben, zoo niet de
noodlottige gebeurtenissen van den 29 zijne plan-
nen ten eenemale hadden vernield. Een en ander
is bekend gemaakt door een korrespondent van
het dagblad la Presse, en wij hebben volstrekt
geene reden de juistheid hiervan te twyfel te trekken.

Er blijft nu niets anders te doen overig dan de
tegenkanting te overnemen van de koningin moeder,
welke schijnt te vreezen dat hare tegenwoordigheid
te Madrid de nauwelijks uitgedoofde hartstogten
andemaal zal aanvuren. Nogtans hoopt men, dat
de door het gouvernement aan de doorkuchte bal-
liet gezonden Kambistarrassen in hunne zending
zullen slagen.

Uit de briefwisseling van la Presse is nog een
ander belangrijk nieuws kenbaar geworden. Voor
het gebeurde, namelijk van den 29 stond Olozaga
in zeer goede verstandhouding met dezelfde per-
sonen, welke hij thans beschuldigt in het gehele
zinnen val bewerk te hebben. Ten einde de
regtvaardigen hetgeen de ex-president vanden raad
hun te laste legt, zou hen van eene schan-
delijke dubbhartigheid moeten beschuldigen;
doch hun eerwol karakter verbiedt ons zelfs slechts
zoo veel van hen te ontzondertstellen. Het is, wij
wat verstandig te gelooven dat Olozaga, die ge-
brek aan goede redenen, het dit middel zijne toe-
vlugt genomen heeft, en dat hij liever zijne oude
vrienden een blaam heeft willen opwerpen, dan
zijn eigen vergrip te bekeken.

De zitting van den 11 van de kamer van afge-
vaardigden is verbijgegaan met twee redever-
gen; de eene van den heer Martinez de la Rosa
en de andere van den heer Olozaga. Eertsgenoemde
is in zeer verhevene beschouwingen getreden die
door de kamer met welwillendheid ontvangen
zijn. De ex-president van den Raad daartee-
gen heeft zich zeer hartstogtelijk betoond en het
tegenwoordige staatsbestuur is het onderwerp
over de houding is in deze zitting nog niet af-
gelopen. De vergadering schijnt zelfs niet eens
gestemd te hebben over de voordragt van den heer
Martinez de la Rosa.

De brigat Syreba, op welke bijna het gansche
personeel van het gezantschap zich bevindt, dat
door het fransche gouvernement naar China wordt
gezonden, heeft den 10 dezer de reede van Brest
verlaten.

Op last des Koningt, maakt de Kamerheer Ce-
remoniemeester bekend, dat de rouw wegens het
overlijden van Zijne Majesteit Koning Willem Fre-
derik Graaf van Nassau zal worden aangenomen,
van den 22 en December af aan te.

Rouw zal gedragen worden gedurende acht-
tien weken, te weten:

A. Les weken groote of geheele rouw, bestaande
als volgt:

VOOR DE HEEREN:
Een zwart lakensak, rok, vest en onderkleeding,
met lakensche knopen, gedurende zes weken met
pleureuses van wit batist, zwarte handschoenen,
zwarte degen en gespen en zwart floers of krip om
den bol van den hoed.

De civiele beambten, een kostuum hebbende,
behouden daarvan den rok, doch dragen daaronder
een zwart lakensach vest en onderkleeding, zwarte
gespen en zoo zij degen en dragones tot het
kostuum behoorende, dragen worden dezelve met
een floers of krip ontogen; effen hoed, met een
floers om den bol.

VOOR DE DAMES:
Een zwart lakensche frak, met knopen van
dezelfde kleur of stoffe, zwarte vesten, de onder-
kleeding zwart, om den hoed een floers of krip.

Alle militairen behouden hunnen monitoring-
en dragones, een zwart krip om het gheest van de
degen, om de sjerp, om de lussen en banden van
den hoed.

VOOR DE BAKERS:
Kleedren van zwart wollen stoffen, zonder gar-
nituren, gedurende zes weken met hangende kap-
pen van krip.

Als onder A, doch met gewerkte knopen en
zonder floers of krip om den hoed.

De militairen en civiele beambten onder A, ver-
meld, gedragen zich, zoo als aldus bepaald is, ook
de degen en dragones worden niet overtoegen.

VOOR DE DAMES:
Zwart krip of zijden stoffen kleedren, schoe-
nen, handschoenen en kousen, de oor- en hal-
sieraden zwart of paars, de waaers zwart ge-
glaceerd.

C. Zes weken kleine of ligte rouw:
Een zwarte rok, vest en onderkleeding, gewone
gespen en degen.

Alle militairen en civiele beambten onder A ver-
meld, dragen aldenoer zwart krip om den hoed.
ker sijn, degen en dragones worden niet overtoegen
voor de oorkousen of slieraden aan zij naar welke
vallen.

VOOR DE DAMES:
Zwart zijden of fluweelen kleedren, met witte
of gekleurde linten, waaers, haladoeken en kra-
gen, witte kousen en gekleurde schoenen, gewone
leenen of glazen schoenen, en een witte hand-
schoen, die niet verveerd is, en een zwart
schoen, die niet verveerd is, en een zwart
voet slieraden of slieraden aan zij naar welke
vallen.
De Kamerheer Ceremoniemeester
Graaf van Limburg Stirum Noorwijn

GRAVENHAGE, den 17. december. Het zekerheid wil men weten dat Z. M. de Koning, verklarbaar heeft het aanbod door wijlen hooft deszelfs vader, korten tijd voor diens overlijden gedaan, betrekkelijk de houwste tijden en vier mijnen persoonlijk te garanderen. Of zulke door hoogstdezelve al dan niet in de veronderstelling geschiedt, dat de overige erfgenaamen mede zullen toestemmen, doet minder ter zake, naardien de verklaring stellig geweest is, en bereids voor de opening van het testament, aan den raad van ministers zou zijn medegedeeld.

De lezing van genoemd testament heeft gisterop plaats gehad, en zegt men, vrij lang geduurd; het hoofde deze akte, door den vorst eigenhandig geschreven, en bij den notaris Schiefbaan gedeponeerd gevonden, veertig bladzijden klein besloop, benevens hogere kodiacil van avonturen bladzijden. Wat dit een en ander inhield kan natuurlijk nog niet in het publiek bekend zijn.

Heden morgen ten half twaalf ure heeft in de koninklijke kapel op het paleis een godsdienstoefening plaats gehad, waarbij de velebrw. zeer geleerde heer J. J. Dermout hofprediker, eene op de omstandigheden toepasselijke toespraak gedaan heeft.

Gisteren zijn de beide adjudanten des overleden konings, namelijk de kolonel Spengler, die de treurige tijding heeft overgebracht, en de generaal-majoor van Omphal, die alhier was achtergebleven naar Berlijn verrokken, om het stoffelijk overschot af te halen en naar Hamburg te begeleiden. Van daar zal het door een Nederlandse oorlogs-stoomboot, en door nog eene andere geleid, naar het vaderland worden overgevoerd. Aan boord van een dezer schepen zal zich de schout bij nacht Lucas bevinden. Men meent hier dat het lijk aan de werf te Rotterdam zal ontscheept, en door den Koning, de Prinsen en verders tot deze plegtigheid genoodigden ontvangen worden, om vervolgens naar Delft te worden begeleid en in het koninklijk familiegraf aldaar bijgezet.

Indien men berekent dat de heeren adjudanten de reis naar Berlijn in ongeveer drie dagen afleggen, en dat het vorstelijk lijk in even zoo vele dagen naar Hamburg, en in een paar dagen van daar naar Rotterdam kan gevoerd worden, dan zou het ontscheep of op den kerstdag laatste genoemde stad kunnen bereikt hebben.

Het overlijden van den hoog eerbiedwaardigen vorst, zoo smartelijk voor de leden van het koninklijk geslacht, zal door zeer velen in het vaderland, in het bijzonder in deze residentie, hartelijk betreurd worden. Menigeen die de moeilijke of bekrompene omstandigheden verkeerde, en zijnen bijstand mocht ondervinden, zal zijne nagedachtenis zeggen; de armen verliezen in hem eenen steun en troost.

De generaal-majoor Everts, van wien in een der dagbladen gezegd wordt dat hij naar Berlijn gezonden zou zijn, heeft deze residentie niet verlaten.

Blijkens de *Allgemeine Preussische Zeitung*, wier nummer van den 14 dezer het treurig sterfgeval mededeeld, zijn H. H. K. H. prins en prinses Frederik der Nederlanden te gesevond geweest bij de aanwending der yergeefsche pogingen, om het leven bij den vorstelijkengrijsaard op te wekken. De hofrouw voorden tijd van vier weken is den 14 te Berlijn aangenomen; Z. M. de Koning en twee der prinsen, die den 11 naar Cothen waren afgereisd, zijn terstond naar de residentie terugkeerd.

GRAVENHAGE, den 18den December. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden is ingekomen de navolgende koninklijke beoedeling.

Edel Mogende Heeren!

Het verzoek aandrèflijk aan Uw Edel Mogenden het treurige beoedeling te moeten mededeelen, dat mijn hartelijk gekleed, en hoogst gederbidigste Vader, Koning Willem Frederik Graaf van Nassau, op

den 12 dezer, te Berlijn, door een onheilige beoedeling aangeast en plotseling overleden is.

Dus eindigde een werkzaam, dikwijls moeielijk, maar ook roemrijk leven; het welk reeds vroeg aan Nederland was toegewijd, waarvan zeven en twintig jaren aan de morgen des Hooge Regering van dit lijk werden besteed, en welke laatste dagen nog getuigen waren van de hartelijke liefde, die hoogstdezelve aan het land zijner geboorte en zijner keus toelroeg.

In de aanbiddelijke wegen Gods met diepe onderwerping bevestigende, ben ik echter, met geheel mijn Huis, door dit onverwacht verlies grootelijks geschokt.

Uw Edel Mogenden zullen dan ook, gelijk ik vertrouw, onze regmatige droefheid bilyken en in dezelve deelen met het gevoel van die verkhootheid, welke de Natie in het lief en leed, dat het Koninklijke Huis vedervaart, een levendig belang doet stellen, en welke wederkeurig zoo hoog wordt gewaardeerd.

A Enchermode bevelen Wij Uw Edel Mogenden het Godes heilige becherming.

GRAVENHAGE, den 15den December.

WILLEM, koning der Nederlanden.

GRAVENHAGE 18. December. Gisteren middag ten half zes ure is de generaal-majoor baron van Omphal, adjudant van den overleden Koning, die zich in deze hofstad bevond, naar Berlijn verrokken, van waar die hoofd-officier het lijk herwaarts zal begeleiden. Men vernesmt voorts dat Z. M. stoomschepen *Cerberus* en *Curaçao*, den 19 dezer, onder het kommando van den schout bij nacht Koopman, naar Hamburg stovenen om aldaar het stoffelijk overschot des Vorsten te ontvangen en hetzelfde naar het vaderland over te voeren. Voorts zijn de noodige maatregelen verordend om het lijk des gewezen konings met al de aan zijnen verhevenen rang verschuldigde eerbewijzen te ontvangen; hetzelfde zal eerstelijk in Maas binnenkomen.

Men verzekert dat de thans zoo onverwachte tijding van het overlijden des Vorsten al de leden van het Koninklijk Gesin in den diepsten rouw heeft gedoopt, en dat inzonderheid H. H. K. H. de Koning en de Koningin, over den slag, dien het Koninklijke stamhuus geleden heeft, zeer getroffen moeten zijn.

De leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal zijn ter vergadering opzroepen tegen Woensdag den 27 dezer.

ROTTERDAM, den 18. december. Het gerucht wil dat morgen den 19 dezer, van hier verrekt Z. M. stoomschip *Cerberus*, om Z. M. stoomschip *Curaçao* op de Elze te ontmoeten, ten einde gezamenlijk naar Hamburg verder te stovenen. Het stoffelijk overschot van wijlen Z. M. den graaf van Nassau zou op de *Cerberus*, het gevolg op de *Curaçao* worden ingeschoept. Bij het arrivement te Hellevoetsluis, zou een saluut van 33 minuut schoten gedaan worden.

Bij het arrivement alhier te Rotterdam, zal naar verder gezegd wordt, de batterij op 's Rijks werf met 33 minuutschoten saluieren, en komt de *Cerberus* de haven der werf binnen, terwijl de *Curaçao* op de reede blijft. Beide de genoemde stoomschepen worden zwaart gouvernd, en geheel overeenkomstig hunne treurige bestemming ingerigt.

Mengelwerk.

De weg naar Keroulaz.

(Vervolg en slot van het vorig nummer).

Alléen Dussanlx en ik hadden aan boord niets te verrigten; want er waren niet te veel handen aan het werk, om het ellendig vaartuig in dat slechte weer te bestaren. Ik hield mij met twee handen aan 's Rijks bank vast, om niet als een bal heen en weer te rullen op den boden der boot, die op een verdraagzaam wijze over de onstuimige baren heen scholte. Eene heilige wind

joeg ons stralen van zout water in het aangezicht, er was niets minder nodig, dan het gevecht oog dier seelieden, om op sien pausen rond om ons te zien. Eindelijk gedoogden meer doorschijnende wolken, dat heb toewel zich opheffde, en terwijl ik de richting der blikken van onzen ginst lieft volgde, die opjalken waakte; het spaardevik weldra een overvloed van twee, en drie, en meer booten, welke zich met ons schenen te verbeemen, en met ons tegen de holle zee inworstelden. De aandacht des patroons werd naar elders afgewend.

Wat dunkt u, Mariey zeide hij tot den stuurman.

Niets... Kijk, ja dat. Waarlijk een goede aan den rechter kant.

Hij stak de hand in eene schuifschone richting uit. Ik stond op gelijk zij, en ik zag een licht dat beurtelings scheen op te flikkeren en oft te gaan. Dat was eene boot, welke op gelijke tusschenpoelen verduwen in den golfslag der baren. Deteive bevoog zich langzaam; alles was er in duisternis, ik meende daar zulke trurige, zonderlinge beschikkingen te zien, dat ik mij ging verbeeden, dat dezelve voor eene lijkstaatsie bestond was.

Maar middelerwijl wij derwaarts uitzagen, had eene andere manobvre rond om ons plaats gegrepen. De vereenigde booten wierpen elkander kabeelhorwen toe, en verbonden zich op eenen afstand, zonder gevaar van tegen elkander aan te stooten, zoodat zij eenen kring vormden, in welke midden zich de met een scheepsantaar verlichte boot kwam plaatsen.

Ik kon bij het levendig licht dier lantaarn zien, dat men zich met eenige voorbereidselen op het voordek van dat schip bezig hield; toen de mannen die zich met dat werk ontfedig hielden, verdwenen waren, zagen wij onder den gloed des lichts een natuur, dat met een wit kleed was overdekt, en doer een kruis werd overschaduwd. Te zelfer tijd verscheen een oud priester, met grijze haren, en bekleed met de geheilige gewaden, wier vergulde boorden in dien nacht schitterden. Hij werd bijgestaan door twee kruisvisschers; en maakte het teeken des kruises.

Ik viel op mijne knien, en stortte overvloedige tranen, met een dankbaar en verwonderd hart. Dussanlx drukte mij de hand. Alken waren in de boten op hunne knien gebukt. Dat tooneel zal zich nooit uit mijn geheugen verwijderen. Dat honderdtal menschen tusschen ketel en water neer geknield; die beuivende zee, wogmbals wijkerde bij de majesteit van den verlosser der menschen; dat waggelend affakel, dat op den franschen bodem geen stukje groeds had kunnen vinden, waarop het konde steunen; die lamp, welke in de duisterteit des nachts niets verlichte, als het bleek aangezicht des priesters, en zijne zilveren, door den wind wloftende charon; die gedreuzende stemmen vereenigd met het geruisen der baren, het onmetelijk geweld des uitspansels, dat tot heiligdom strekte; dat voorplein, dat uit de baren van den grooten oceaan bestond; ik wechling alles te hooren; alles te zien, en ik geloof niet, dat er ooit eene plegtigheid heeft plaats gehad, die groo-ter en statiger was. Ik wil niet beproeven den stond te schetsen, toen de heilige koste diende, de bevende handen van den grijsaard werd opgeheven. Het scheen mij een oogenblik toe, dat het lijken des orkaans slechts een lofsang vormde, die het tooneel waardig was, gelijk de muziek des orgels bij de opheffing.

Twee of drie mannen van iedere boot waren aanhoudend met de riemen werkzaam geweest om te voorkomen, dat de boten niet tegen elkanderen zouden slaan. Een dezer, die naast mij gezeten was, boog zich onrustig naar onzen gastheer.

Eene boot.

Da't is onmogelijk, zeide de oude Pol opstaande, ik zie niets.

Wij knielden op nieuw neder, want de plegtigheid liep ten einde. Maar dezelve man sloeg hem zijne ineenkrimpende hand op de schouderen.

Eene lichtstraal verduisterde mijne oogen; ik werd vervolgd in de boot over geworpen, en ik zag afzinkende niets meer dan kanonschoten, ijzellijke hulpkreten, en ligchamen die over mij vielen. Ik richtte het hoofd op, en ik onderscheidde bij het licht der fusillade, de geseheden en verstaande boeten, zwemmende menschen, en wanhopige vrouwen.

— Gieft u over, riep men ons toe van het vijandig boord; geeft u over, men zal niet meer schieten!

Mijne oogen wendden zich op dezen oogenblik naar het altaar. De priester keerde zich vreedzaam om, en zeide met zonne welluidende stem, terwijl hij de armen opende:

— Ik meende op dienzelfden oogenblik te zien, dat hij langzaam in de diepte der zee verzwolgen werd. Verscheidene stemmen verhieven zich:

De boot zinkt! Mijnheer de Pastoor! redt hem!
— *Deo gratias*, antwoordde Dussaulx, terwijl hij de hand aan zijne pistolen sloeg.

Indedaad de boot, welke met kogels doorboord was, zonk; eene uitermate groote golf verslond haar. De priester klemden zich vast aan het altaar, gaf ons zijnen zegen en verdween. Eene nieuwe losbranding knalde voort over zijn golvend graf, maar deed geen kwaad, juist omdat men zoo nabij ons was. Het vaartuig der republiek, sloep, logger of kanonneerboot, gelijk het u belieft, was zoo dicht bij gekomen, dat wij tegen elkander aanklagen.

— Laat wij hen omringen, riep de oude Pol, en wij zullen ze aanklampen.

Eenige andere onzer lieden schenen, door wanhoop gedreven, hetzelfde bedacht te hebben. Zij beantwoordden den vijand reeds door hun geweer-vuur. Ik zocht in de wanorde Dussaulx op, die zoeman was; hij bevond zich niet naast mij; een riemsleg voert ons langs het boord van het schip, en ik had nauwelijks den tijd gehad het hoofd op te beuren, toen reeds een onzer lieden hetzelfde beklimmen heeft, een touw vasthoudende, welke de aanvallers ten diepste is; men volgt hem; de gastheer stoot mij op mijne heult vooruit, en hij klimt na mij. Derselbe manoeuvre had aan starthoofd en aan den achtersteven plaats.

Het eerste voorwerp, waarop mijn oog viel, was Dussaulx, die aan een sjaal van zee voeten het hoofd verbijtselde, en zijne tweede pistool losbrandde in de hoep van een' hailand' voorovervallenden soldaat. Ik sprong bij tijds vooruit om een tweeden Grenadier omver te werpen, die op het pant stond mijn makker met den kolf van het geweer het hoofd in te slaan. Het vreemdste was in dien strijd, dat de meesten onzer lieden ongewapend waren, of ten minste hunne geweren hadden gelaet. Ik nam een' sabel uit de handen van een lijk, anderen deden ongetwijfeld eveneens, en de strijd werd eene slagting. In minder dan eenige minuten verhief zich de kreet: dat men zich over gaf; maar onze lieden hielden niet op te deden, daar ieder hunner meende of zijne vrouw, of eenen der zijnen verlusten te hebben.

De bestrafening van dat vaartuig was niet sterk. Dussaulx doorzuffelde het van alle zijden: niemand was het ontkomen. Ik kon het niet gelooven, toen ik, mij omkeerende, bij het licht der vuren, welke onze lieden ontstoken hadden, onder de handen van den ouden Pol eenen man zag, wiens kleederen mij troffen; ik liep naar hem toe, zeggende:

— Gij erkent hem, het is onze gids.

— Ja, of ik hem erken, mompelde de Britanjer. Ik wilde hem dien man ontrukken; hij was stijf; onze gastheer had hem gewurgd. Er is niets afgruisliker, dan de slingering van dat op dezelfde voeten geplaatste lijk. Ik maakte eene beweging van afschrijven.

— En mijne twee zonen dan? zeide hij, terwijl hij mij dezelven aan zijne voeten uitgestrekt vertoonde; er zijn er nu drie, welke mij de republiek schuldig

is; en die men mij terug geeft hebben niet de waarde van die men mij ontnemt.

— Bij ligte het lijk op, en wierp het over boord.

— Hij is het die ons verkocht heeft, hernam de grijsaard, gij ziet het wat een verrader is.

Intusschen trachtte men de in de booten verblevene vrouwen en de mannen, die in de zee gevallen waren, bijeen te verzamelen, en hoewel men zooveel doden niet had te betrennen als men zich aanvankelijk had voorgesteld, zoo hoorde men echter niets dan zuchten en weenen.

Te midden van die wanorde schepte men zich in de booten, welke bruikbaar waren gebleven, en men stak de genomenoene sloep in brand. Wij zagen haar in de verte branden, en het was een waardig einde van zulk een onheil. Maar dat vuur verbleekte weldra bij de eerste lichtstralen der dageraad.

Het was helder dag toen wij aan wal stapten. Middelerwijl die goede lieden elkander telden en troostten, naderde ons de oude Pol.

— Bij het ongeluk, dat ons is overkomen, kunnen wij geen feest houden. Indien gij evenwel op de begraving mijner zonen wilt komen, zal ons zulks veel eer zijn.

De tranen brakken zijne stem af, en ik zag toen eerst, dat men de lijken der gesneuvelde vrienden met zich had gebragt. Dussaulx vreesde gelijk ik dat vreedelingen hunne droefheid tot laat zouden zijn, en wij bedankten. Wij drukten hem de hand.

— In dat geval, hernam de grijsaard, ziet hier mijn vierden zoon, hij zal u rechtstreeks naar het kasteel van Keroulaz brengen.

F. O.

(Uit de Unievers.)

ERDRAGT MAAKT NAGT.

Van alle zijden ontvangen wij de verzekering, dat men met onze staatkundige beginselen instemt. Het oogenblik, om dezelve te doen regereeren, is allezins gunstig. Het is voor een ieder tastbaar, dat het land dezelve benardten toestand alleen aan de gebreken van het raderwerk der regering heeft te wijten; van daar de van 1812 tot 1830 welig opgeshotene misbruiken, de afval van België, de volharding en het tegenwoordig zoogenaatd aannemen van al wat ellendig en verdorftelijk is bevonden. Het is niet minder blijkbaar, dat alle redding thans onmogelijk is zonder den goeden wil en de medewerking der natie; maar die is niet vertegenwoordigd; zij is nooit tot iets opgeroepen, nooit in iets gehoord, zij is niet geneigt dien goeden wil en de medewerking te verlenen, zij kon gedrukt en uitgeperst worden en het zich met martelaars-onderwerping laten welgevallen, maar te vergeefs zal men door dwang die geestrijke sappen trachten te herkriggen, welke alleen door het gebod van den vrijen wil ontspringen.

Men zal nu ondervinden wat het zeggen wil de natie van alles uit te sluiten, haar de schaduw eener Grondwet te geven en door een bedriegelijk stelsel van verkiezingen de vertegenwoordiging aan eenige familien toe te vertrouwen. — Laten de monopoliseurs nu het land redden en zich uitschudden, al wilden zij het, baten soude het niet; redding kan alleen van de natie komen, maar nu moet de natie ook hare voorwaarden stellen, door middel van haar natuurlijk orgaan, de vrije drukpers.

Slaan wij de handen ineen, *Staatkundige Spectator*, *Arthemische Courant*, *Catholijke Nid. Stemmen*, *Noord-Brabant*, *Limburgsch Augblad* en allen die eene staatsheroforming voorstaan. — Laten geene vraagpunten van ondergeschikt belang ons verdeelen. — Eetateuwigheid onder ons, vredeheid buiten ons. — Eene onafhankbare vertegenwoordiging, rechtstreekske verkiezingen en een verantwoordelijk ministerie. — Zonder dat onderwerping maar geene hulp, altijd orde, maar de orde der eenzaamheid, gelijk aan de stilte van

het graf. Maar de hervorming ontwikkeling van leven, van geest, van werkzaamheid, van Kapitalen, mild met eigen middelen; karig op die van den staat, altijd orde maar de orde van beradene werkzaamheid, welke reeds voor den strijd zeker is van de overwinning. —

De natie met de regering of de regering zonder de natie, ziedaar hoe het vraagpunt moet worden gesteld; het eerste bij de erkenning en toepassing onzer drie hoofdpunten van hervorming: het laatste bij de bestendiging onzer verderfelijke instellingen. —

Eene geheel seddelijk, volkomen wettig en toch niet minder heilig verband, zonder bijvoegmerken, zonder eigenbelang, tot heil van Koning en Volk, gesloten; noch gescreven, noch geteekend, noch beëdigd, maar in ons gemoed gegrift en tot regel onzer woorden en daden genomen en de zoge ons, voorstanders der hervorming.

Voorstanders der staatsheroforming, uw getal is groot; men vindt u in de paleizen der vorsten en in de hutten der arbeiders, brengt uwe wenschen tot eenige weinige vaste punten, houdt die hardnekkig vast op de zoge kan u niet ontgaan. —

Eendragt maakt mecht.
(*Vlissingche Courant*.)

Advertentien.

* * * * *
Mijne Eohtgenoot **JOHANN WILHELMINA VAN REKUM**, beviel heden, zeer voorspoedig, van eenen welgeschapen **ZOON**.
J. B. P. VAN ROSSEN.
Dordrecht 16 December 1843.
Eenige Kenninggeving.

* * * * *
Heden overleed ten gevolge van een ongelukkig toenemend krachtverval, tot gruyvend hart zeer voor mij en onze dochter, na eene gezegende echtverbintenis van ruim drie en veertig en een half jaar, in den ouderdom van 71 jaren en 9 dagen, en voorziet van al de Genademiddelen der Sterfenden; mijn dierbare Eohtgenoot **JOANNA DIRKSEN**. Allen die de overledena gekend hebben, zullen de zwaarte van ons verlies kunnen beseffen.
J. W. ROBIJNS.
Deventer, 15 December 1843.

A. J. VAN DEN BOSCH, Nechts te Udenhout, zal aldaar op Maandag den 8 Januarij 1844, des voormiddags tien uren, voor Vrouwe **A. J. B. HALFWASSENIAAR**, Weduwe van wijlen den Heer **J. G. VAN RIJCKEVONSEL**, in het openbaar op de plaats Verkoopen:

200 Stuks buitengewoon lange en dikke **EIKENBOOMEN**, geschikt voor Molliorborsten, Bergroeden, Wagen-, Kuip- en Timmerhout, en andere belangrijke Werken, waarvoor Eikenhout wordt vereischt.
25 Stuks **BEUKENBOOMEN**, geschikt voor alles waarvoor Beukenhout geschikt is.
Alle staande te Udenhout, aan de Schoerstraat in het Bosch genaamd *Langedraef*, en dus zeer geschikt om te kunnen worden vervoerd.
ZEGT HET VOORT.

Granaarkt

H. E. TOGGENBOSCH,
van Donderdag, Vrijdag en Zaterdag den 14, 15 en 16 December 1843.

Men heeft eenen aauzipslijken aanwas, en Rogge gehad, welke uithoofde van den goeden kooplust tegen nagehoeg vorige prijsen spoedig werd weggekocht.

Boekweit en Haver was er matig aangebragt en vond tot vorigen koers goede afrek, het navolgende is besteed geworden, als:
ROGGE f 4.00 a f 5.15
BOEKWEIT f 4.00 a f 5.00
H A V E R f 1.80 a f 2.25.
Zijnde de middelprijs van de Rogge waarnaar de zetting van het brood op Donderdag den 14 December is geschied. 492
De 8 Ned. ponden Roggenbrood 24 Cent
Het Beter f 0.60 a f 0.80
Ter drukkerij van D. A. A. de ROOIJ.